Klein Molenbeek 4 & 9

Landschappelijk inpassingsplan

PROJECTDATA

Projectnaam	Landschappelijk inpassingsplan Klein Molenbeek 4 & 9
Locatie	Bergen op Zoom
Opdrachtgever	Dhr. en Mevr. Bruijs Mevr. de Kok van Loenhout
Opgesteld door	BoschSlabbers landschapsarchitecten
Datum	23 september 2022
Projectnummer	BS22-080

Bosch Slabbers

1. Inleiding **5**

2. Gebiedsanalyse **7**
2.1 ruimtelijk kader 8
2.2 historische ontwikkeling 12
2.3 thematische analyse 15

conclusies analyse 21

3. Inrichtingsplan Klein Molenbeek 4 & 9 ..... **23**
3.1 landschappelijk inpassingsplan 25
3.2 een groene aankomst 26
3.3 groene erfafscheidingen 27
3.4 beplantingsindicatie 29
3.5 een ingetogen architectuur 31

planlocaties met ligging in hun context (Google Maps)

1. Inleiding

Context
Klein Molenbeek is een zeer fraaie locatie. De verspreidliggende bebouwing ligt in een groene, bosrijke omgeving aan de rand van Bergen op Zoom. Direct ten zuiden van Klein Molenbeek ligt het beekdal met de beekloop waarnaar het gebied vernoemd is. Karakteristiek voor de plek is het hoogteverloop met hier en daar - voor Nederlandse begrippen - flinke hoogteverschillen in de vorm van steilranden.

Opgave
Initiatiefnemers (Klein Molenbeek 4 en 9) zijn voornemens beide kavels op te splitsen zodat er naast de twee bestaande woningen, nog 4 woningen gerealiseerd kunnen worden. De vraag is hoe deze nieuwe woningen zich verhouden tot het huidige groene karakter en op welke wijze deze kwalitatief goed ingepast kunnen worden. In het voorliggende landschappelijk inpassingsplan wordt het voornemen onderbouwd en verbeeld. Het geeft weer hoe met de toename van het aantal woningen voorkomen wordt dat er afbreuk plaatsvindt aan het groene, bosrijke karakter van deze plek. Het landschappelijk inpassingsplan zal aantonen hoe kan worden voldaan aan de stedenbouwkundige randvoorwaarden gesteld door gemeente Bergen op Zoom.

Werkwijze
Een beknopte gebiedsanalyse van het aanwezige landschap is het vertrekpunt van deze studie. Naast een beknopte beleidsanalyse en thematische analyse wordt gekeken naar de ontstaanswijze van het landschap. Zo begrijpen we beter waarom het landschap eruit ziet zoals we dat heden ten dage kunnen beleven. Daarna wordt een landschappelijk inpassingplan gepresenteerd met een uitwerking van enkele cruciale onderdelen. Daarbij is te zien hoe gebouwen landen op hun kavels, hoe inritten en parkeren op eigen terrein zijn ingepast en hoe een tuininrichting zal bijdragen aan het behoud van het groene, bosrijke karakter van de plek.

2. Gebiedsanalyse

Dit hoofdstuk staat in het teken van een kennismaking met de projectlocatie en het aangrenzende landschap. Voordat we beginnen met nadenken over de toekomst is het van belang dat we het gebied goed 'in de vingers krijgen'. Waarom ziet het landschap eruit zoals we deze nu kunnen beleven? Daarvoor is een beknopte, maar gedegen gebiedsanalyse nodig. Naast de historische ontwikkeling, is ook de aanwezige beeldkwaliteit nader bestudeerd. Vervolgens is een thematische analyse uitgewerkt van de relevante vraagstellingen die het gebied rijk is.

2.1 RUIMTELIJK KADER

Het ruimtelijk beleid van de provincie Noord-Brabant is vastgelegd in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en vervolgens uitgewerkt in zogenaamde Gebiedspaspoorten Het gebiedspaspoort voor het plangebied is dat van de Brabantse Wal

Gebiedspaspoort Brabantse Wal

De gebiedskenmerken worden bepaald door de natuurlijke basis: de hoge zandrug, waar ten oosten van de wal zeekleigronden op het ingeklinkte veenmoeras zijn afgezet. Het markante hoogteverschil van de wal is een belangrijk ruimtelijk kenmerk. Op de overgang naar de zeeklei liggen nederzettingen met oude akkercomplexen. Het kleinschalige besloten landschap bovenop de Wal is van belang voor de natuurwaarden.

Vertaling naar opgave plangebied:

Het plangebied valt wellicht net buiten de contouren van de Brabantse Wal, maar kunnen met de groene stadsrand wel bijdragen aan een kwalitatieve inbedding van de stad Bergen op Zoom in het landschap van de Brabantse Wal. Daar kan deze ruimtelijke ontwikkeling een bijdrage aan leveren.

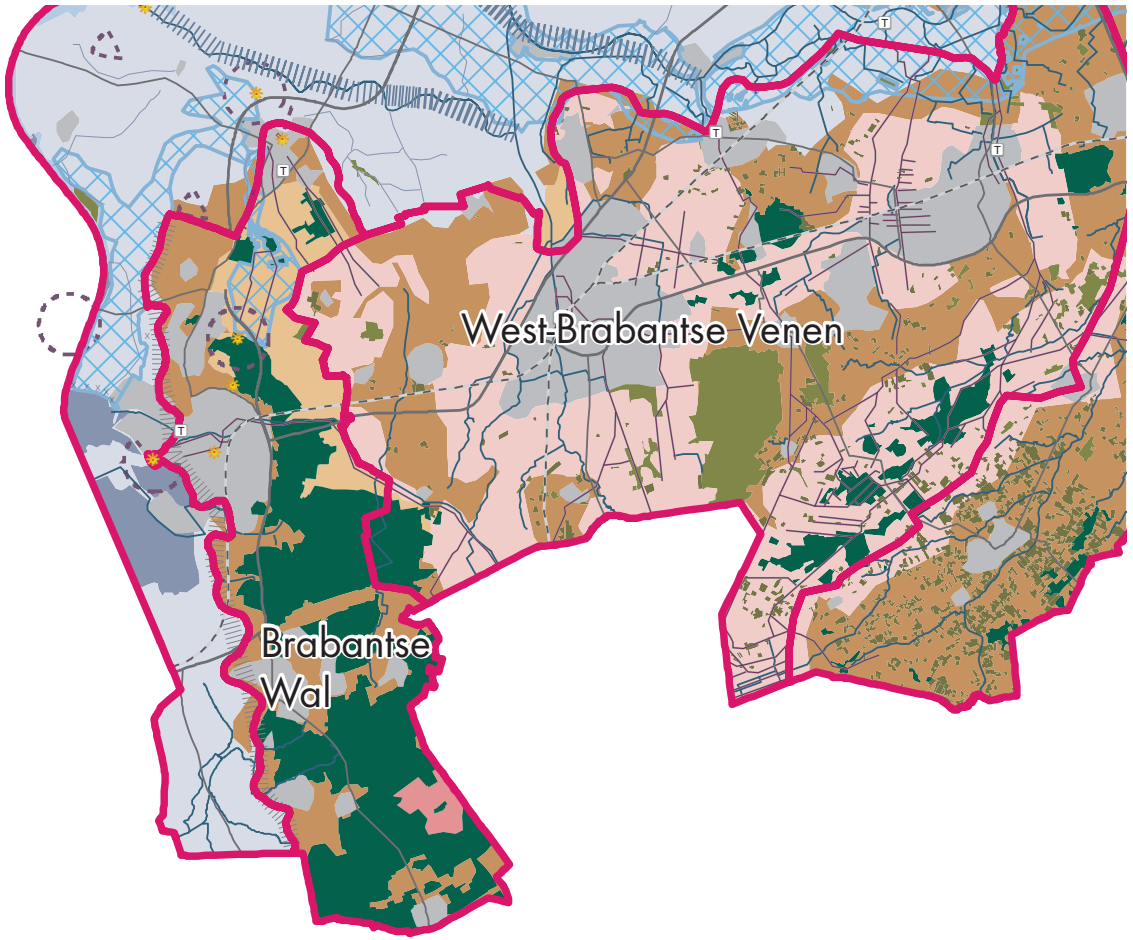

Kaartbeeld gebiedspaspoort Brabantse Wal - kenmerken, Provincie Noord Brabant

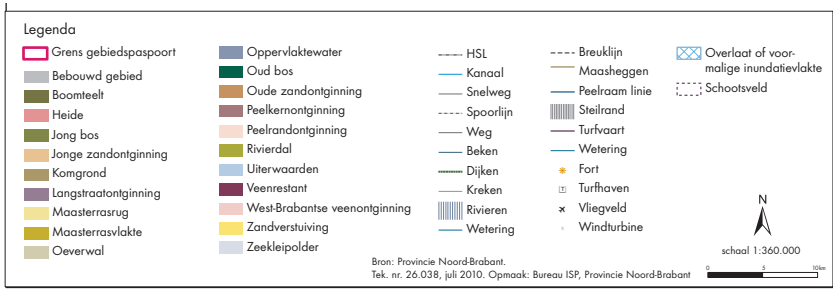

Verordening Ruimte

Artikel 3: Bevordering ruimtelijke kwaliteit

- Het plan dient bij te dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, waaronder in ieder geval een goede landschappelijke inpasbaarheid.

Artikel 6: Groenblauwe mantel

Het plangebied kent een ligging tegen de groenblauwe mantel aan. Daarvoor heeft de provincie de volgende regels opgenomen in de verordening.

- Het plan strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden.
- Het plan stelt regels ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden.

Vertaling naar opgave plangebied:

Met haar ligging tegen de groenblauwe mantel heeft de ontwikkeling geen verplichting om aan bovenstaande regels te voldoen, maar zal het tot grote meerwaarde leiden indien rekening wordt gehouden met de aanwezige gebiedskenmerken.

Structuurvisie Bergen op Zoom 2030
Landschap en water vormen de onderlegger voor de meer stedelijke functies die het gebruik bepalen. Bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen dient voldoende invulling te worden gegeven aan de eisen vanuit klimaat en duurzaamheid. Het klimaatbestendig willen maken van de gemeente betekent investeren in binnenstedelijk groen en water, het scheiden van schone en vuilwaterstromen en het zichtbaar maken van hoogwaardige water- en groenstructuren. Ter plaatse van een natte verbinding is het gewenst om door middel van een natte natuurontwikkeling de groenstructuur te versterken. De natuurlijke waarde dient zoveel mogelijk te worden gecombineerd met een recreatieve functie.

Vertaling naar opgave plangebied:
Het plangebied zal met haar ontwikkeling moeten aansluiten bij het groene, landschappelijke karakter van de locatie. Aandacht voor de lokale waterhuishouding is van belang. De natte verbinding die is gekoppeld aan de beekloop is wellicht gelegen buiten het plangebied maar ligt binnen de invloedssfeer.

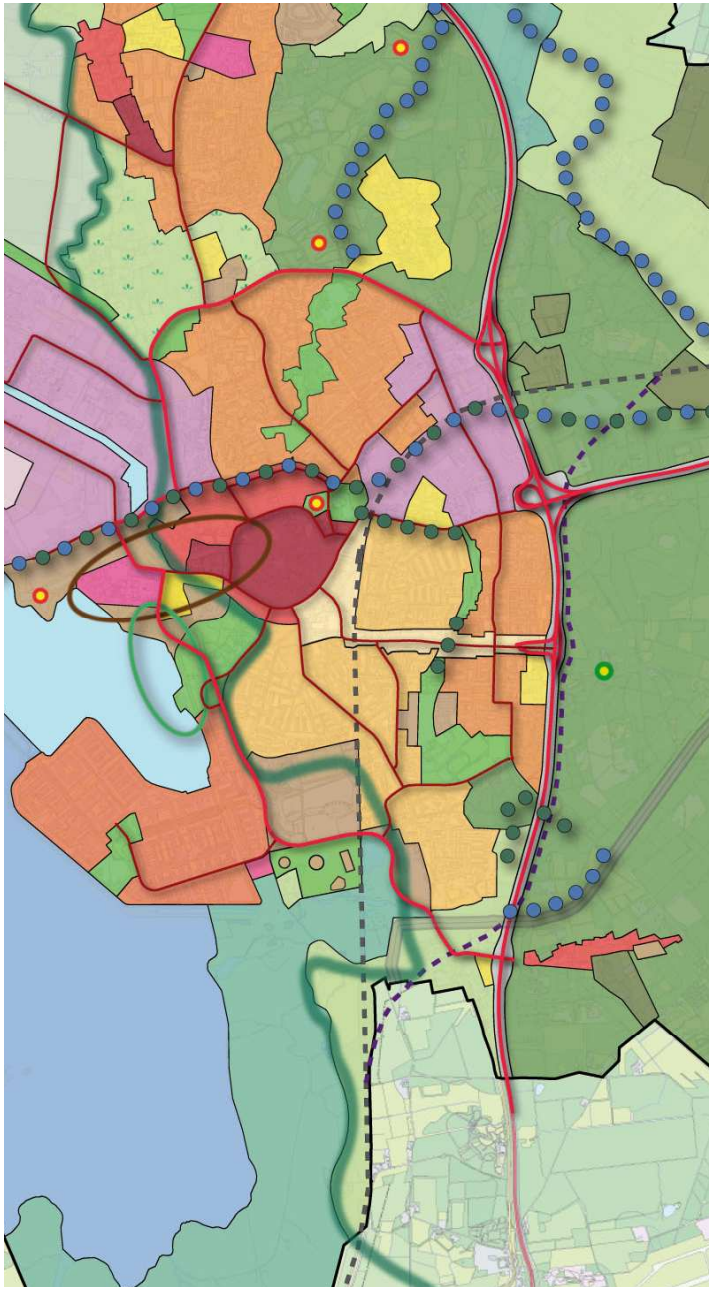

Beleidskader wonen, 2020
Zowel het aantal gezinnen als de aantallen alleenstaanden en stellen tussen de 55 en 75 jaar neemt fors toe in Bergen op Zoom. De gemeente heeft te maken met een ouder wordende bevolking en als gevolg daarvan een toename van het aantal kleine huishoudens. Dit zorgt voor een groeiende vraag naar een relatief kleiner woontype. Ouderen alleenstaanden wonen daarnaast graag gelijkvloers. Het doel van de gemeente Bergen op Zoom is om de komende jaren in alle wijken en kernen voldoende woningaanbod te realiseren. Daarbij dient aangesloten te worden op het DNA van de wijk die de basis is voor goede leefbaarheid. Er wordt daarnaast gestuurd op een aantrekkelijke menging van doelgroepen, woningen en woonmilieus in de wijken. In Bergen op Zoom is daarbij ruimte voor alle doelgroepen.

Vertaling naar opgave plangebied:
Met deze ontwikkeling is er een mogelijkheid te voldoen aan de groeiende vraag naar woningen voor zowel (jonge) gezinnen als alleenstaanden/ stellen. De ontwikkeling dient rekening te houden met het DNA van deze wijk: een groene, bosrijke wijk aan de rand van de stad.

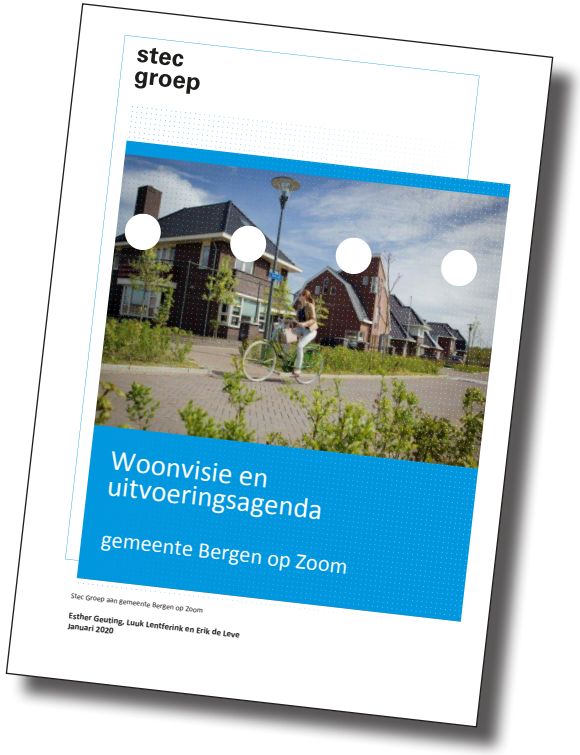

Klein Molenbeek omstreeks 1865

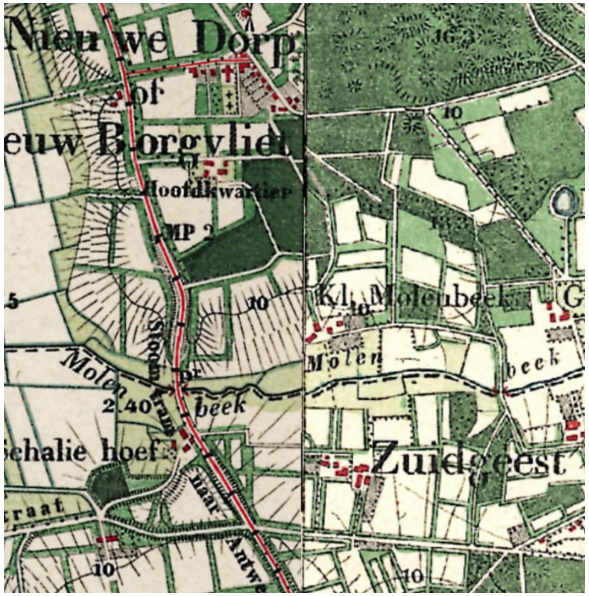

Klein Molenbeek omstreeks 1910

2.2 HISTORISCHE ONTWIKKELING

Ieder plan vertrekt vanuit het heden. Maar interpretatie van het heden kan niet zonder kennis van het verleden. Hoe is het landschap zoals we dat nu kennen ontstaan en welke onderdelen nemen we mee in de verdere ontwikkeling?

Klein Molenbeek

Het plangebied staat al sinds lange tijd bekend als Molenbeek, vernoemd naar de beekloop die ten zuiden van het plangebied loopt. De buurtschap ter hoogte van het plangebied heet Klein Molenbeek. Wat verder ten oosten ligt landgoed 'Groot Molenbeek'. De beekloop mondde vroeger uit in de tankval en kende een aantal stuwtjes om het water langer vast te houden in het gebied. Het buurtschapje Klein Molenbeek kende een strategische ligging op de overgang van hoog naar laag, dicht bij het water, maar veilig genoeg om droge voeten te houden. Daarnaast was het mogelijk om er in kleinschalige akkerbouw en veeteelt te voorzien. Van het kleine buurtschapje resteert nog één boerderij, namelijk Klein Molenbeek 6 die naast de boerderij zelf nog een bijgebouw kent.

Op de rand van de groene wal

Uitgaande van historische topografische kaarten is al in 1910 het bosrijke karakter van Klein Molenbeek duidelijk herkenbaar aanwezig. Op het kaarbeeld van 1910 zijn nog grotere bospercelen te herkennen met daarnaast enkele landbouwkavels die een groene omzoming kennen. Vaak bestaat deze groene omzoming uit steilrandjes of een grondwal die stevig beplant is. Met de aanleg van deze houtwallen werd uitspoeling en winderosie van de grond voorkomen.

Nieuw-Borgvliet

De Bergse woonwijk Nieuw-Borgvliet, die direct ten noorden van de planlocatie ligt, is ontstaan uit een nieuwe woonkern, het Nieuwe Dorp geheten. Het lag buiten de omwalling van Bergen op Zoom en ontstond oorspronkelijk enkel uit wat lintbebouwing. Later heeft het zich ontwikkeld tot de woonwijk die het nu is. Het nieuwe dorp ligt op enige afstand van de planlocatie

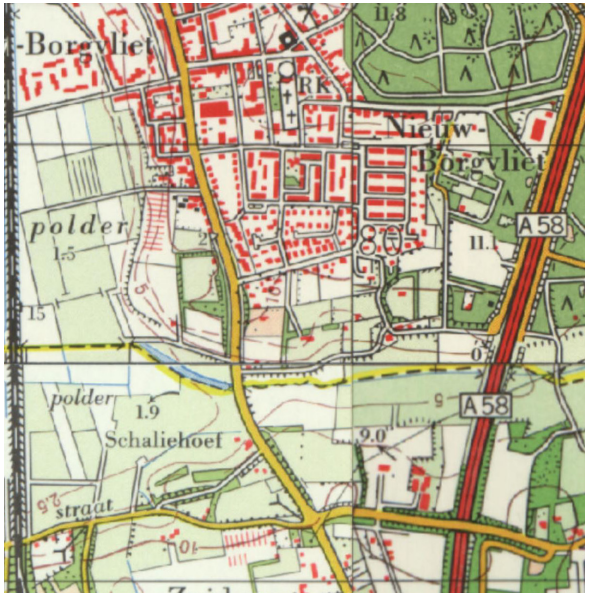

Klein Molenbeek omstreeks 1970

Klein Molenbeek omstreeks 1985

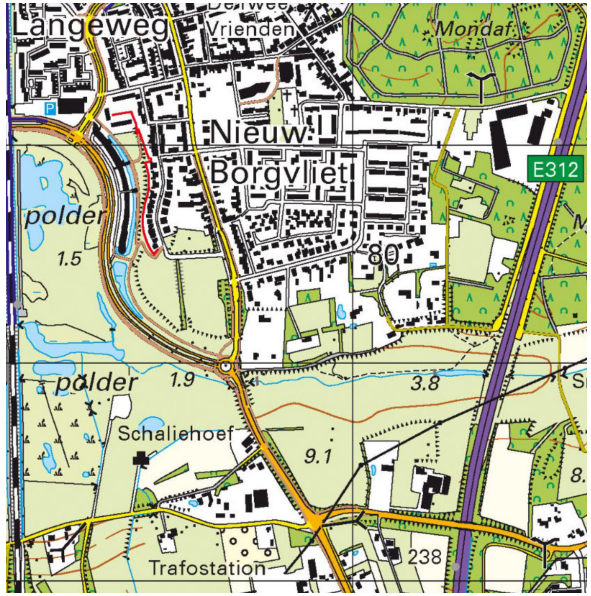

Klein Molenbeek anno nu (2022)

Kenmerkende holle weg

Een oude historische weg is de Antwerpse straatweg die op veel oude locaties al duidelijk herkenbaar is. De A58 kwam pas in een later stadium en doorsnijdt het groene, bosrijke landschap ten oosten van het plangebied. De huidige toegangsweg (Klein Molenbeek) naar de planlocatie is voor een groot deel de historische ontsluitingsweg van de oude buurtschap. Dit is nog steeds duidelijk herkenbaar door het typische 'holle weg' profiel. Deze bestaat uit een smal profiel met aan beide zijden een oplopend grondtalud die stevig beplant is met bomen en struiken.

De historische boerderij aan de rand van het beekdal van Klein Molenbeek

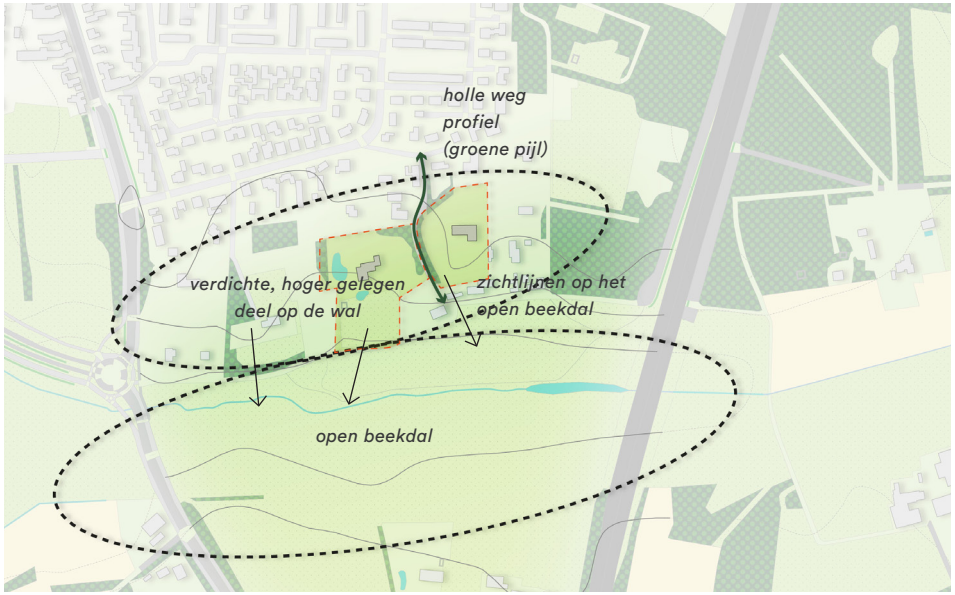

Kaartbeeld ruimtelijke opbouw plangebied en omgeving

Blik over het open groene beekdal van de Molenbeek

Groen wegprofiel van Klein Molenbeek (boven)
Groene tuinen met veel opgaand groen (onder)

2.3 THEMATISCHE ANALYSE

Hoe kenmerkt zich de projectlocatie en omringende landschap? Hoe wordt het beleefd en op welke wijze functioneert het? Deze bevindingen nemen we mee in het landschappelijk inpassingsplan voor Klein Molenbeek 4 en 9.

Beeldkwaliteit

De projectlocatie ligt op de overgang tussen het hoger gelegen, met bomen en bospercelen verdichte deel (onderdeel van de Brabantse Wal) en lagere open beekdal van de Molenbeek. De projectlocatie behoren daarbij duidelijk tot het verdichte deel. De groene tuininrichting met opgaande beplantingen en groene erfgrenzen dragen bij aan dit beeld en versterken het landschappelijk contrast met het open en ‘lege’ beekdal. Wat verder opvalt is de fraaie, groene aankomstroute naar de woningen. Deze bestaat uit een smal, groen wegprofiel ingeklemd tussen twee oplopende grondtaluds die beplant zijn met hagen en opgaande struiken en bomen. We noemen dit karakteristieke profiel ook wel een ‘holle weg’, waarbij een weg zich gedurende decennia in een hoogte heeft uitgesleten. Het duidt op het historische karakter van deze plek. De algehele groene sfeer van het plangebied wordt bepaald door de volwassen bomen en bospercelen in de nabije omgeving. De groene tuininrichtingen dragen bij aan dit groene karakter. Daarnaast is het grootste deel van de erfafscheidingen georganiseerd door hagen of bredere zones met opgaande beplantingen. De afwezigheid van schuttingen, muren en/of hekwerken is van belang voor het behoud van het groene karakter van de wijk.

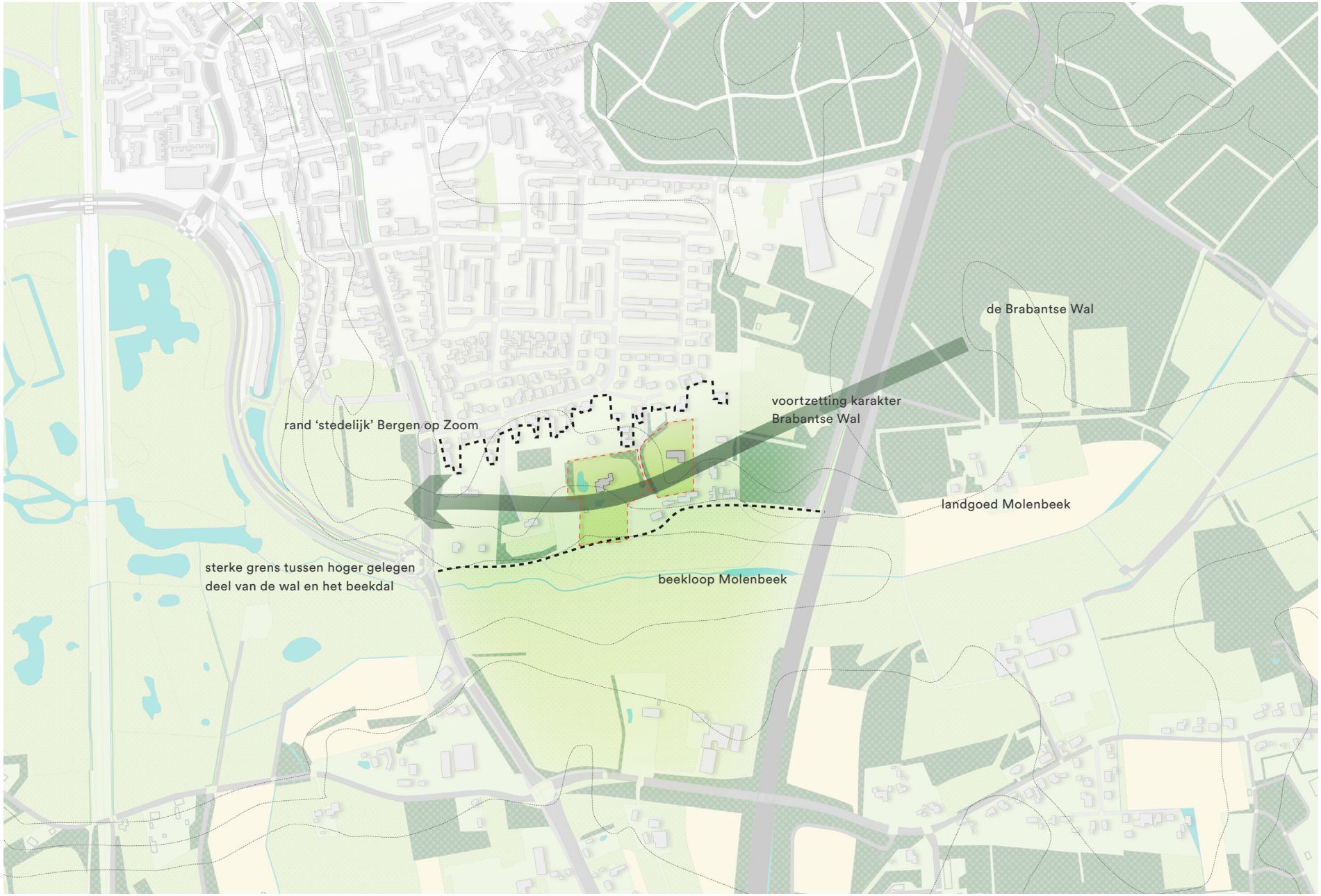

kaartbeeld landschappelijke opbouw plangebied en omgeving

Landschapsbeeld van de Brabantse Wal

Gevarieerde landschap van de Brabantse Wal

Beekloop/beekdal van de Molenbeek

Landschap

Het plangebied is indirect onderdeel van de Brabantse Wal. De Brabantse Wal strekt zich uit van de bossen ten oosten van Bergen op Zoom tot aan de Belgische grens in het zuiden. De wal ligt op de scheiding tussen de Brabantse zandgronden en het zeekleigebied van de vroegere Schelde. De bebouwde kom van Bergen op Zoom valt daar in principe buiten, maar met name de randen van de stad bepalen mede de kwaliteit van de Brabantse Wal als geheel. De natuur binnen de Brabantse Wal bestaat uit naald- en gemengde bossen, stuifzanden, heide en vennen. In het gebied liggen verder een groot aantal landgoederen, waaronder Zoomland, Mattemburgh, maar ook het nabijgelegen Molenbeek. Op deze landgoederen en in de natuur wordt volop gerecreëerd. De Brabantse Wal kampt de laatste jaren in steeds grote mate met verdroging en een slechte waterkwaliteit. Het is daarom van belang zoveel mogelijk water lokaal te infiltreren en zo het grondwaterpakket aan te vullen.

Landschapselementen

Het landschap van de Brabantse Wal kenmerkt zich door enkele bijzondere landschapselementen. De onnederlandse hoogteverschillen zijn karakteristiek. Ook op de kavels binnen het plangebied vinden we deze terug. Deze hoogteverschillen komen vaak ook voor in de vorm van steilranden: abrupte hoogteverschillen die vaak beplant zijn om zo erosie van de zandgrond te voorkomen. Akkercomplexen werden daarnaast vaak voorzien van houtwallen al dan niet gecombineerd met een grondwal om zo de akkers te beschermen tegen wind- en watererosie. Er ontstond zo een soort ‘coulissenlandschap’ waarbij de randen van de percelen zijn aangeplant met bomen en heesters.

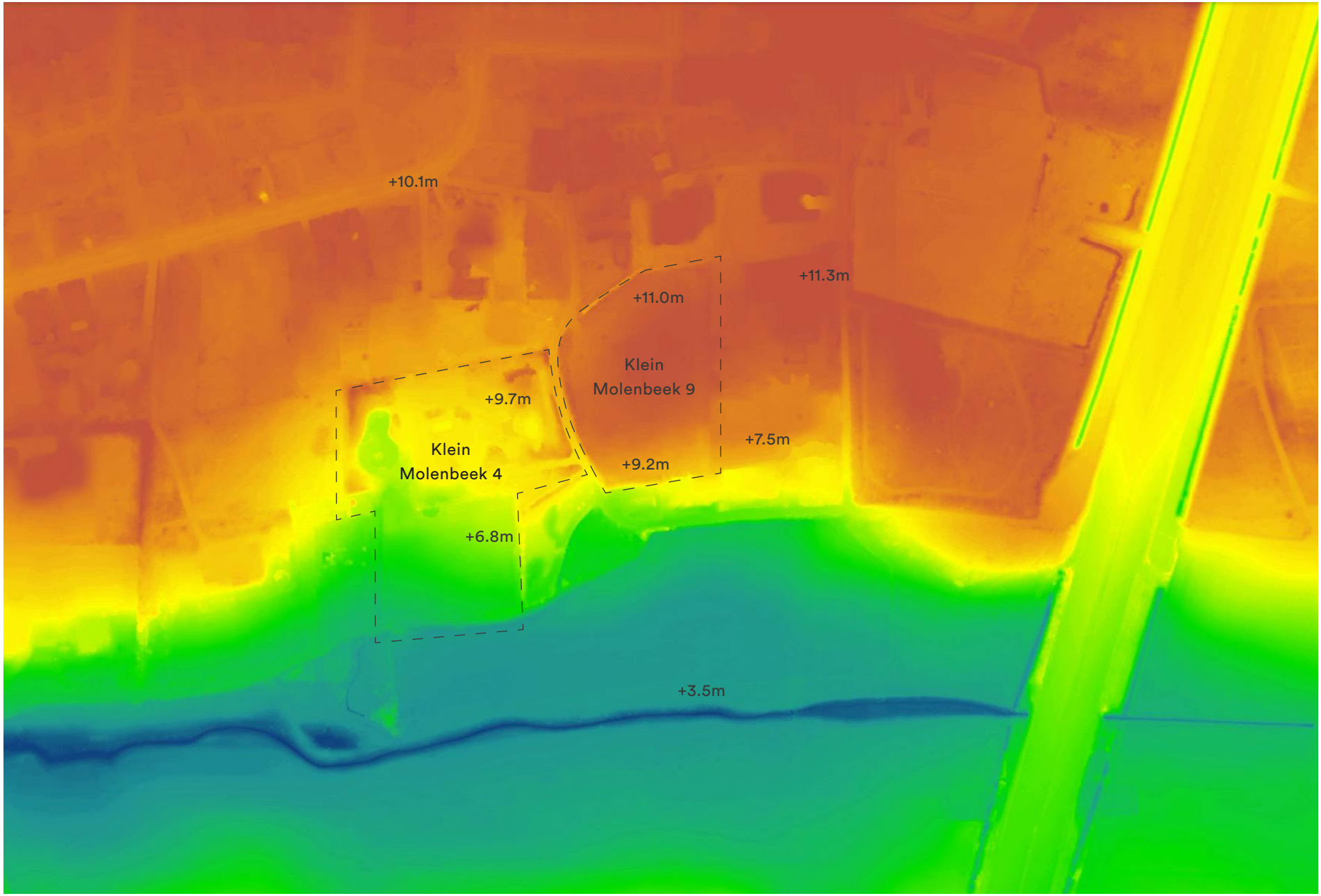

hoogteligging t.o.v. NAP (bron: AHN webviewer)

Hoogteligging

- In de figuur hiernaast is te zien dat de maaiveldhoogten voor Nederlandse begrippen flink variëren. In de ruimere context is hier sprake van ruim 8 meter hoogteverschil.
- Binnen Klein Molenbeek 4 is er sprake van ca. 3 meter hoogteverschil. Met name het zuidelijke deel is daarentegen redelijk vlak en helt slechts beperkt af richting beekloop.
- Klein Molenbeek 9 kent een hoogteverschil van ca 9 meter.
- De toegangsweg ligt beduidend lager dan de kavels. De uitdaging is om hoogteverschillen slim in te zetten zodat toegangen tot de kavels fraai zijn ingepast.

Watersysteem

- Op of direct grenzend aan de kavels van Klein Molenbeek 4 en 9 grenzen geen A-waterlopen. Wel bevindt zich een kleine sloot ten noorden van Klein Molenbeek 9.
- De nabijgelegen beekloop is een categorie A-waterloop.
- Het gebied is wel onderhevig aan droogte. Zoveel mogelijk regenwater infiltreren in de bodem zodat het grondwater aangevuld kan worden is daarbij wenselijk.

legger oppervlaktewater (bron: Waterschap Brabantse Delta)

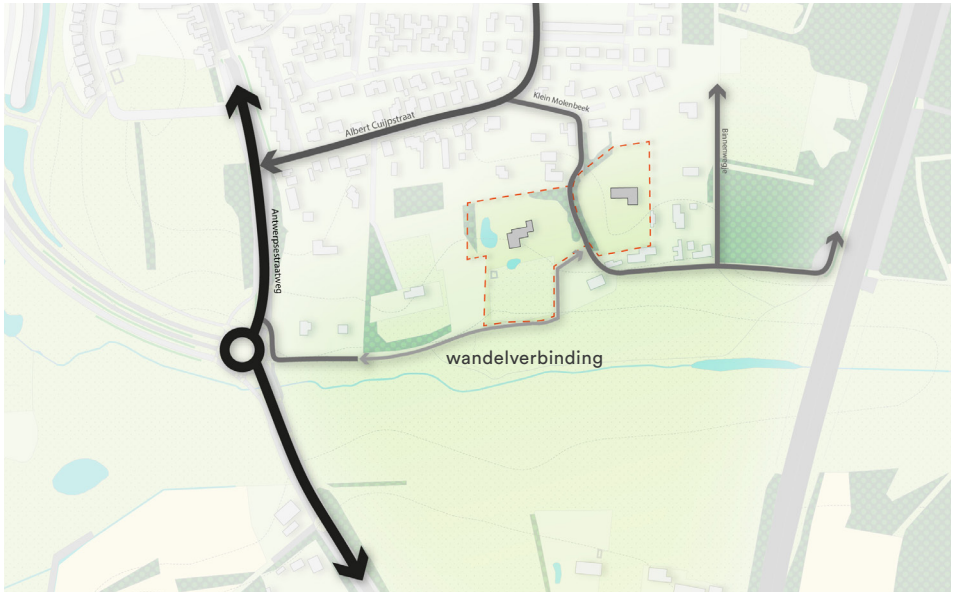

Themakaart ontsluiting en routing

Ontsluiting & routing

De ontsluiting van Klein Molenbeek 4 en 9 gaat via de Albert Cuijpstraat naar de Antwerpsestraatweg gelegen ten westen van de planlocatie. Klein Molenbeek gaat in zuidelijke richting over als onverharde weg en sluit vervolgens aan op de Klein Molenbeekseweg. Het betreft dus een doorgaande route. Klein Molenbeek is smal en passeren is lastig. Daarom is het de bedoeling dat met het toevoegen van de nieuwe inritten ook wordt voorzien in een opstel-/passeerplek. Dit zal ook de veiligheid ten goede komen. Een goede landschappelijke inpassing van deze passeerplek vraagt aandacht.

Voor wat betreft wandelroutes kan er naast Klein Molenbeek gebruik worden gemaakt van de onverharde weg parallel aan het beekdal. Deze gaat over in een smaller wandelpad wat ten zuiden van Klein Molenbeek 4 en ten noorden van Klein Molenbeek 6 loopt. Dit wandelpad is niet overal meer toegankelijk.

CONCLUSIES ANALYSE

- Ook al ligt de planlocatie formeel buiten de contouren van de Brabantse Wal. Toch kan het met de inrichting van de kavels zorgen voor groene inpassing van de stadsrand en daarmee zachtere overgang naar het **landschap van de Brabantse Wal.**

- Ook ligt de planlocatie niet in **de Groenblauwe Mantel** van de stad Bergen op Zoom, toch zal het tot meerwaarde leiden voor landschap, ecologie en hydrologie als de kavels een groene, voor het lokale landschap passende inrichting krijgen.

- De **Structuurvisie Bergen op Zoom 2030** schrijft voor dat aangesloten dient te worden bij het landschappelijke karakter van de plek.

- **De historische ontwikkeling** toont aan dat hier op deze plek een kleine buurtschap gelegen was: Klein Molenbeek. Het lag van oudsher op de overgang van hoog naar laag. De kenmerkende holle weg en de oude boerderij zijn nog waardevolle restanten van deze geschiedenis.

- **Beeldkwaliteit:** de planlocatie ligt op de overgang tussen hoog en laag. Het hogere deel is meer verdicht met opgaande beplantingen, het zuidelijke deel is open beekdal. Dit contrast is landschappelijk gezien waardevol. Daarnaast zijn de groene erfafscheidingen (hagen en opgaande beplantingen) essentieel voor het behoud van het groene, landschappelijke karakter.

- **Landschap en landschapselementen:** Het landschap bestaat hier uit enkele bospercelen, opgaande bomen en beplante steilranden.

- **Hoogteligging:** Het gebied kent voor Nederland ongewoon grote hoogteverschillen. Dit is een aandachtspunt bij de inpassing van de toegangswegen en vormgeven van erfafscheidingen.

- **Watersysteem:** Het plangebied ondervindt de laatste jaren meer en meer last van verdroging. Zoveel mogelijk regenwater dient daarom lokaal te kunnen infiltreren in de bodem om het grondwaterpeil zoveel mogelijk op niveau te houden.

- **Ontsluiting en routing:** Ontsluiting vindt plaats via Klein Molenbeek, een smalle weg waar passeren lastig is. Daarom wordt bij het ontwerp van de inritten voorzien in een passeerplek. Ten noorden van de beek loopt een wandelroute die toegankelijk dient te zijn.

3. Inrichtingsplan Klein Molenbeek 4 & 9

9
4
beplante
steilrand
indicatie
parkeren
scheerhaag
zichten op
het beekdal
doorgaande
wandelroute
Inrichtingsplan Klein Molenbeek 4 en 9
0
15
30
45
60
75
m.

referentiebeelden die passen bij de beoogde sfeer van het woonmilieu aan Klein Molenbeek

3.1 LANDSCHAPPELIJK INPASSINGSPLAN ‘KLEIN MOLENBEEK’

Inrichtingsplan

Klein Molenbeek kenmerkt zich door een groene woonomgeving met een landschappelijke sfeer. Met de inpassing van de nieuwe bebouwing wordt hier nadrukkelijk rekening mee gehouden. Hagen, opgaande beplantingen en een beperkt verhard oppervlak geven invulling aan deze groene setting. Het beeld van de karakteristieke toegangsweg bestaande uit het holle weg profiel blijft behouden. De nieuwe inritten worden zorgvuldig ingepast in de topografie en behouden een groene aanblik. Erfafscheidingen zijn ten alle tijden groen en kunnen zowel bestaan uit landschappelijke elementen en/of meer ‘formele’ scheerhagen. Hogere opgaande beplanting concentreert zich langs de randen van de percelen om zo invulling te geven aan het karakteristieke ‘coulissenlandschap’.

Architectuur

De architectuur in de directe omgeving is divers. Het is daarom niet noodzakelijk aan te sluiten bij een bepaald type architectuur. Wel is het van belang dat de architectuur ingetogen is en ondergeschikt aan het landschap. De landschappelijke setting moet de boventoon blijven voeren. De woningen dienen daarom niet te schreeuwerig van kleur, materialisatie of vormgeving te zijn. Bij voorkeur bestaan de gevels uit natuurlijke materialen zoals baksteen of hout. Een sterke relatie tussen de woningen en het omringende landschap door grote glaspartijen en/of veranda’s zijn op deze plek passend. Zie hiervoor ook een nadere uitwerking op pagina 30-31 van dit rapport.

principeprofiel groene aankomst

referenties: inritten fraai ingepast in de topografie en bij voorkeur met zo min mogelijk verharding (principe karrenspoor)

referentie:
parkeren op groene verharding

3.2 EEN GROENE AANKOMST

Behoud karakteristieke holle wegprofiel
De toegangsweg Klein Molenbeek bestaat ter hoogte van het plangebied uit een ‘hol wegprofiel’. De weg ligt hier als het ware ingesleten in het maaiveld. Aan beide zijden van de weg is daarbij een steilrand ontstaan die beplant is met boom- en struikvormers. Hier is bovendien ook nog een lage haag geplant aan beide zijden van de weg. Dit resulteert in een fraaie aankomstroute naar de woningen die in zijn beeld behouden blijft. Het wegprofiel is smal, daarom zal er ter hoogte van de inritten naar Molenbeek 9 een opstelplek worden gerealiseerd zodat voertuigen elkaar veilig kunnen passeren.

Nieuwe inritten ingepast in de topografie
Er zullen een drietal nieuwe entrees gerealiseerd worden naar de nieuwe woningen die uitkomen op het karakteristieke holle wegprofiel. Deze nieuwe inritten krijgen een fraaie inpassing in de topografie waarbij de groene taluds naar binnen buigen. Een beplanting met gras, klimop, en/of hagen heeft daarbij de voorkeur. Toepassing van muren en/of paaltjes die afbreuk doen aan de landschappelijke setting zijn daarbij onwenselijk. Bij voorkeur worden inritten met een minimum aandeel verharding uitgevoerd, zoals een combinatie met grasdoorgroeitegels of de uitvoering van een ‘karrenspoor’ waar enkel de rijlopers verhard zijn.

Parkeren op doorwaadbare verharding
Parkeren wordt bij voorkeur toegepast op water doorwaadbare verharding. Regenwater krijgt zo de kans te infiltreren naar de bodem. Op deze manier wordt het grondwaterpeil aangevuld en ontstaat er in tijden van droogte minder schade aan de omringende beplantingen. Doorwaadbare verharding kan bestaan uit grasbetontegels of een andere vorm van halfverharding. Een groene verharding heeft daarbij de voorkeur omdat deze opgaat in de groene, landschappelijke omgeving.

principe beplante steilrand

referentiebeeld van een hakhoutwal

referentiebeelden van scheerhagen

3.3 GROENE ERFAFSCHEIDINGEN

Beplante steilranden
Het plangebied kent enkele steilranden. Dit zijn abrupte hoogteverschillen die meestal ontstaan door het uitvlakken van terrein. Zo ontstaan vlakke terrassen die van elkaar gescheiden zijn door steilranden. Deze steilranden werden van oudsher vaak beplant om uitspoeling van grond te voorkomen. Dit principe wordt waar mogelijk opnieuw toegepast. Ter hoogte van deze steilranden kan een mix van boom- en struikvormers een plek krijgen. Op de volgende pagina wordt een soortindicatie gegeven van dit soort beplantingen. Een beplante steilrand kan perfect dienen als erfafscheiding, met name op de plekken waar meer ruimte beschikbaar is. Het zorgt voor privacy in de tuinen en draagt bij aan de landschappelijke sfeer van Klein Molenbeek.

'Hakhoutbosjes en -singels'
Hoge bomen en struiken zorgen naast een fraai landschappelijk beeld ook voor veel schaduw, wat in een woonomgeving vaak als onwenselijk wordt ervaren. Om deze reden stellen we voor te werken met hakhoutbosjes of hakhoutsingels. Deze kunnen gericht worden beheerd al naar gelang op een plek bezonning of zicht richting het fraaie beekdal wenselijk is. Hakhoutbosjes bestaan vaak uit verschillende soorten, bij voorkeur uit gebiedseigen soorten. Het zijn de ultieme habitats voor veel flora en fauna (onder andere insecten, amfibieën en vogels).

Scheerhagen
In de huidige situatie bevinden zich tussen de tuinen en in de tuinen zelf verschillende vormen van scheerhagen. Dit zijn strak geschoren hagen en kunnen bestaan uit verschillende soorten, van bladverliezend tot halfwintergroen tot geheel wintergroen. Toepassing van dit soort scheerhagen dragen bij aan de groene sfeer van Klein Molenbeek. Waar de ruimte beperkt is zijn scheerhagen dan ook een fraaie oplossing. Schuttingen of muren als erfafscheiding zijn binnen deze ontwikkeling niet wenselijk. Door toepassing van verschillende soorten wordt ook een bijdrage geleverd aan de biodiversiteit. Hagen zijn namelijk een perfecte beschutting en nestelplek voor vogels en kleine zoogdieren (egels).

Tilia cordata,
Winterlinde

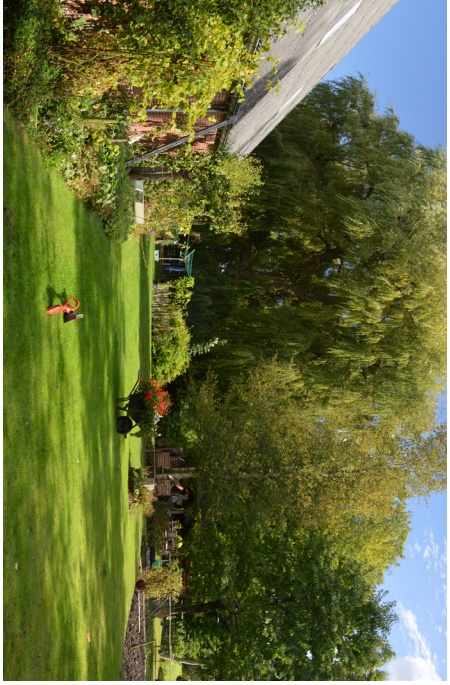

Ligustrum vulgare,
Wilde liguster

15% Alnus glutinosa,
Els

Crataegus monogyna,
Meidoorn

Acer campestre,
Veldesdoorn

Crataegus monogyna,
Meidoorn

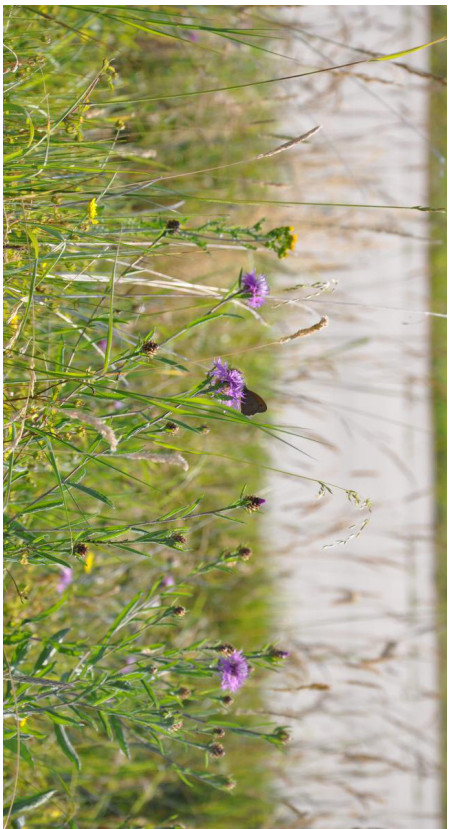

Castanea sativa
tamme kastanje

Carpinus betulus,
Haagbeuk

Coryllus avallana,
Hazelaar

Viburnum opulus,
Gelderse roos

3.4 BEPLANTINGSINDICATIE

Gebiedseigen beplantingen

Voor wat betreft de beplantingskeuze is het op deze plek passend voor het overgrote deel aan te sluiten bij gebiedseigen beplanting. Met name als het gaat over de aanleg van landschapselementen of boomvormers. In de tabel hiernaast wordt een indicatie gegeven aan welke soorten gedacht kan worden.

Groene tuinaanleg

Voor wat betreft de tuinaanleg kan dit prima aangevuld worden met uitheemse soorten, zolang deze invulling geven aan het groene beplantingsbeeld en aansluiten op de lokale groeiomstandigheden. De wintergroene laurierhagen kunnen gehandhaafd blijven. Bij de aanplant van nieuwe groenblijvende scheerhagen wordt de voorkeur gegeven aan een hulsthaag.

STEILRANDEN			
	Soort	**Nederl.naam**	**Plantmaat**
10%	Acer campestre	veldesdoorn	80-100
15%	Amelanchier lamarckii	krenteboompje	80-100
5%	Betula pendula	ruwe berk	80-100
5%	Carpinus betulus	haagbeuk	80-100
5%	Carpinus betulus	haagbeuk	veer 200-250
10%	Coryllus avellana	hazelaar	80-100
5%	Ilex aquifolium	hulst	80-100
15%	Tilia cordata	winterlinde	80-100
10%	Prunus spinosa	sleedoorn	80-100
5%	Quercus robur	zomereik	80-100
5%	Quercus robur	zomereik	veer 200-250
10%	Viburnum opulus	Gelderse roos	80-100

HAKHOUTBOSJE			
	Soort	**Nederl.naam**	**Plantmaat**
	Acer campestre	veldesdoorn	80-100
	Carpinus betulus	haagbeuk	80-100
	Cornus sanguinea	kornoelje	80-100
	Crataegus monogyna	meidoorn	80-100
	Coryllus avellana	hazelaar	80-100
	Tilia cordata	winterlinde	80-100
	Viburnum opulus	Gelderse roos	80-100

SCHEERHAGEN			
	Soort	**Nederl.naam**	**Plantmaat**
	Fagus sylvatica	groene beukenhaag	
	Ligustrum ovalifolium	Ligusterhaag	
	Prunus laurocerasus 'Rotundifolia'	Laurierhaag	
	Acer campestre	Veldesdoorn (haag)	
	Ilex aquifolium	Hulst (haag)	

SOLITAIRE BOMEN			
	Soort	**Nederl.naam**	**Plantmaat**
	Castanea sativa	tamme kastanje	12-14
	Quercus petrea	wintereik	12-14
	Tilia x europaea	Hollandse linde	10-12
	Betula pendula	veldesdoorn	10-12
	Prunus avium	wilde kers	14-16
	Acer campestre	veldesdoorn	12-14
	Carpinus betulus	haagbeuk	10-12

3.5 EEN INGETOGEN ARCHITECTUUR

Het plan is gebaad bij een zorgvuldig afgewogen architectuur die ondergeschikt is aan het landschap. Denk hierbij aan de toepassing van natuurlijke materialen (zoals steen of hout) of een terughoudende kleurstelling. Daarnaast dient op een plek als deze de architectuur zelf niet al te uitgesproken te zijn. Het landschap moet zijn verhaal kunnen blijven vertellen. Een architectuur-typologie die hier ondergeschikt aan is, is daarbij wenselijk. Op deze pagina's is een overzicht van passende referenties opgenomen om dit aspect te illustreren.

Bosch
Slabbers

© Dit werk is auteursrechtelijk beschermd.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en BoschSlabbers Tuin- en Landschapsarchitecten B.V. (hierna: “BoschSlabbers”).

BoschSlabbers heeft bij haar werkzaamheden de zorgvuldigheid in acht genomen die van haar kan worden verwacht. Aan de getoonde informatie in deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Op onze werkzaamheden zijn de voorwaarden van toepassing zoals vastgelegd in De Nieuwe Regeling 2005 (DNR 2005).

BoschSlabbers heeft met zorgvuldigheid de beelden in deze publicatie geselecteerd. Het kan voorkomen dat niet alle rechthebbenden van de gebruikte beelden zijn achterhaald. Belanghebbenden worden verzocht contact op te nemen met BoschSlabbers.

Bosch
Slabbers

Bergen op Zoom
De Statie 3
4611 CZ Bergen op Zoom
T 0118 592288
bergenopzoom@bsla.nl

Den Haag
1e Sweelinckstraat 30
2517 GD Den Haag
T 070 3554407
denhaag@bsla.nl

Maarn
Landgoed Plattenberg – Het Koetshuis
Amersfoortseweg 38
3951 LC Maarn
T 0118 592288

boschslabbers.nl